

**Pan
Kazimierz Gawron
Wójt Gminy Bolesławiec**

**ul. Teatralna 1 (a)
59 – 700 Bolesławiec**

Regionalna Izba Obrachunkowa działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (jednolity tekst Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zmianami) przeprowadziła w okresie od 04 kwietnia do 09 lipca 2002 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Bolesławiec.

Szczegółowe ustalenia zawiera protokół podpisany bez zastrzeżeń 11 lipca 2002 r. przez Wójta i Skarbnika Gminy Bolesławiec.

Z ustaleń kontroli wynika, że podjęte przez pracowników Urzędu działania doprowadziły do wyeliminowania nieprawidłowości wskazanych w wystąpieniu pokontrolnym przesłanym pismem Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu WK.0913/208/K-37/98 z 4 listopada 1998 roku oraz do wyraźnej poprawy sposobu wykonywania zadań w zakresie rachunkowości.

Należy podkreślić, że w czasie trwania kontroli – na wniosek kontrolujących – zostały podjęte działania, które doprowadziły do wyeliminowania niektórych nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w czasie kontroli, związanych z:

- oznaczaniem numerami identyfikacyjnymi dowodów księgowych,
- ewidencją księgową operacji gospodarczych,
- zwrotem nienależnie pobranych opłat skarbowych,
- powołaniem instytucji kultury,
- wymiarem podatków objętych łącznym zobowiązaniem pieniężnym,
- deklaracjami podatkowymi osób prawnych.

Wymiernym efektem podjętych działań podczas trwania kontroli było m.in. doprowadzenie do korekty deklaracji podatkowej osoby prawnej (ZKSM) oraz wyegzekwowanie od tego podatnika zaległości podatkowych wraz z odsetkami, przez co uzyskano dodatkowe dochody gminy w kwocie 694.791,20 zł.

Prawidłowo realizowane były zadania związane z gospodarką mieniem komunalnym, udzielaniem zamówień publicznych na dostawy materiałów i usług oraz gospodarką inwestycyjną.

Uchybienia i nieprawidłowości wystąpiły w niżej wymienionych segmentach gospodarki finansowej:

W zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej

Kierownik jednostki kontrolowanej nie ustalił dotychczas szczegółowych procedur kontroli wydatków dokonywanych ze środków publicznych (w tym zgodności z planem finansowym), zasad wstępnej oceny celowości wydatków ponoszonych w związku z realizacją zadań oraz sposobu wykorzystania wyników kontroli i oceny tych procedur, do czego zobowiązywał art. 28a ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych a od 1 stycznia 2002 r. art. 35a tej ustawy (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 ze zmianami). Na 14 jednostek organizacyjnych gminy, kontrolę gospodarki finansowej w okresie 2001 r. i pierwszego półrocza 2002 roku przeprowadzono tylko w jednej podległej jednostce budżetowej.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetów

W prowadzonej ewidencji syntetycznej podatków i opłat, przypisy należności z tytułu podatków i opłat za okres I półrocza 2001 r. dokonano jednym zapisem w dniu 30.06.2001 r., co nie odpowiadało wymogom określonym w § 21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 50, poz. 511 ze zmianami). Dowody księgowe ujęte w księgach rachunkowych, dokumentujące operacje gospodarcze w 2001 roku, nie zostały oznaczone numerami identyfikacyjnymi dowodu, co było niezgodne z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 ze zmianami). W ewidencji konta 139 „inne rachunki bankowe” zaksięgowano złożone w Urzędzie gwarancje bankowe w kwocie 31.082,69 zł, co było niezgodne z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w zakładowym planie kont Urzędu Gminy. Nie dokonywano księgowych przeniesień długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej za dany rok budżetowy, do czego zobowiązywały zasady funkcjonowania konta 226 „długoterminowe należności budżetowe” określone ww. zakładowym planie kont.

W zakresie dochodów budżetowych

W sprawozdaniu z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres pierwszego półrocza 2001 roku wykazano zaniżone skutki udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń i zaniechania poboru podatków od nieruchomości i w podatku rolnym o kwotę 3.039 zł. Nie wykazanie skutków w prawidłowej wysokości było niezgodne z przepisami § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 24, poz. 279).

Deklaracje podatkowe złożone na 2001 r. przez osoby prawne nie zawierały adnotacji organu podatkowego o wykonaniu czynności sprawdzających w zakresie poprawności złożonych dokumentów podatkowych, do czego zobowiązywały przepisy art. 272 ustawy – Ordynacja podatkowa. Dopiero podczas trwania kontroli wszczęte zostało postępowanie podatkowe wobec osoby prawnej, która w złożonej deklaracji na podatek od nieruchomości wykazała nieprawidłową podstawę opodatkowania. Efektem przeprowadzonego postępowania było uzyskanie dodatkowych dochodów gminy w kwocie 694.791,20 zł.

Przy naliczaniu wysokości opodatkowania nieruchomości w związku z zaistniałymi zmianami w ciągu roku, stwierdzono przypadki niezachowania terminów określonych w przepisach art. 6 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. Nr 9, poz. 31 ze zmianami); polegało to między innymi na wydłużeniu o 1 miesiąc i skróceniu o 1 miesiąc terminu ustalenia zobowiązania podatkowego w związku z przeznaczeniem przez podatników części nieruchomości na działalność gospodarczą. Skutkami finansowymi było: w pierwszym przypadku zawyżenie podatku (o 22,80 zł), w drugim przypadku uszczuplenie podatku (o 82,70 zł).

Kwota skutków zwolnień z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów rolnych, udzielonych 2 podatnikom w okresie I kwartału 2001 r. nie została wykazana na kontach tych podatników a także w rejestrze przypisów i odpisów, do czego zobowiązywały przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Przy egzekwowaniu odsetek za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat podatków określonych w łącznych zobowiązaniach pieniężnych nie przestrzegano przepisów § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 maja 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 40, poz. 463). Polegało to między innymi na tym, że odsetki były naliczane jedynie do dnia sporządzenia

upomnienia wysyłanego dłużnikom, zamiast do daty dokonanej wpłaty zaległości. Uszczuplenie dochodów gminy z tego tytułu wynosiło (w badanej próbie) 54,73 zł.

Stwierdzono przypadki wnoszenia pierwszej opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych po terminie ich wydania, jak również nie uwzględniano proporcji między wysokością opłaty a okresem ważności zezwolenia, co pozostawało w sprzeczności z przepisami art. 11¹ ust. 4 i 5 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 35, poz. 230 ze zmianami). Skutkiem tego było nienależne pobranie dochodów z tytułu pierwszej opłaty w kwocie 66 zł.

W zakresie wydatków

Prowadzone w związku z użytkowaniem samochodu służbowego Renault Megane Classic karty drogowe nie zawierały danych umożliwiających faktyczne zużycie paliwa, a jedynie ewidencję przebiegu pojazdu i rachunków za zakupione paliwo – bez odniesienia do norm zużycia paliwa.

Zawyżono w 2001 r. odpis na Zakładowy Fundusz Socjalny o kwotę 1.849,60 zł. Równowartość odpisu przekazana do 31 maja na rachunek bankowy Funduszu była niższa od określonej w art. 6, ust 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu socjalnym (tekst jednolity: Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami oraz rozliczeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Bolesławcu z siedzibą w Kruszynie zorganizowany został w formie zakładu budżetowego. Bez zmiany formy organizacyjno- prawnej, z budżetu gminy udzielano dotację podmiotową na zasadach określonych w ustawie o 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity z 2000 roku Dz.U. Nr 13, poz 123). Udzielenie dotacji podmiotowej, w tym stanie organizacyjnym, było niezgodne z art.117 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 155., poz 1014 z zm.). Ponadto w dziale 926 – Kultura fizyczna i sport, w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu”, w § 2550- „Dotacja podmiotowa dla instytucji kultury” w kwocie 112.000 zł udzielano dotacje podmiotową na działalność sportową, co było niezgodne zasadami udzielania dotacji określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. (Dz.U. Nr 59, poz. 688 z zm.).

W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych

W sposób nieprawidłowy udokumentowano poniesione wydatki w kwocie 3.000 zł dotyczące najmu lokali i ich przygotowania do obsługi wyborów do Sejmu i Senatu. Polegało to między innymi na tym, że w księgach rachunkowych Urzędu jako dowody księgowe dokumentujące poniesione koszty przyjęto noty księgowe wystawione przez wykonawców ww. usług. Powyższy sposób udokumentowania wydatków był niezgodny z przepisami art. 20 i 21 ustawy o rachunkowości oraz wewnętrznej instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie, ponieważ właściwym dowodem źródłowym zewnętrznym obcym dla udokumentowania zakupów towarów i usług jest faktura VAT lub rachunek uproszczony.

Przedstawiając powyższe Panu Wójtowi Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577) wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz uchybień szczegółowo opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenia do ich ponownego wystąpienia w przyszłości między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w szczególności w zakresie wykazywania w prawidłowych kwotach skutków udzielonych przez gminę ulg, zwolnień, umorzeń i odroczeń płatności podatków.
2. Opracowanie procedur kontroli określonych w art. 35a ustawy o finansach publicznych w celu zapewnienia realizacji obowiązków w zakresie kontroli finansowej.
3. Przestrzeganie przepisów art. 6 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych przy ustalaniu terminu powstania zobowiązania podatkowego.
4. Przestrzeganie przepisów art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przy wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności w zakresie wnoszenia pierwszej opłaty przed terminem wydania zezwolenia oraz w kwotach proporcjonalnych do okresu ich ważności.
5. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 4 maja 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa, w szczególności w zakresie stosowania właściwych okresów przy naliczaniu odsetek za zwłokę.
6. Dokonywanie czynności sprawdzających w zakresie składanych deklaracji podatkowych i oświadczeń majątkowych, stosownie do przepisów art. 272 i 274 ustawy - Ordynacja podatkowa .
7. Rozliczanie kosztów utrzymania samochodu służbowego na podstawie rzeczywistego zużycia paliwa; wprowadzenie zakładowych norm zużycia, w celu zapewnienia realizacji zasady wyrażonej w art. 28 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
8. Naliczanie i przekazywanie na rachunek bankowy funduszu socjalnego odpisu w wysokości zgodnej z przepisami ustawy o zakładowym funduszu socjalnym
9. Wyeliminowanie pozostałych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Władysław Majkowski

Przewodniczący Rady Gminy

Bolesławiec